

Rigsarkivet

Danmarks
Hukommelse

HJÆLPEMIDDEL

Den lillebitte latinordbog

Den lillebitte latinordbog

I mange kilder – ikke mindst i ældre kirkebøger – kan man komme ud for, at forskellige ord og begreber er skrevet på latin i stedet for dansk. Latin var præsternes og de professionelle juristers fagsprog langt op imod vor tid.

Her får du oversat nogle af de vigtigste latinske ord vedrørende slægtskab, kirkelige handlinger – og andre emner.

Latinske ord for slægtskab mv.

Latin	Dansk
Avia	Bedstemor
Avus	Bedstefar
Commater	Kvindefadder
Compater	Mandsfadder
Conjux	Ægtefælle
Filia	Datter
Filius	Søn
Frater	Broder
Illegitimus	Uægte
Infans	Spædbarn, baby
Legitimus	Ægte
Maritus	Ægtefælle
Mater	Moder
Matrina	Gudmoder
Parentes	Forældre
Pater	Fader
Patrinus	Gudfar
Puerpa	Barselskone
Socer	Svigerfar
Soror	Søster
Spons(ores)	Forlovere
Sponsa/sponsus	Brud/-gom
Sponsatus	En forlovet
Spurius	Uægte
Susceprix	Gudmoder
Testes	Dåbsvidner, faddere
Uxor	Hustru
Vidua/viduus	Enke/-mand
Vir	Ægteemand

Latinske ord for kirkelige handlinger mv.

Latin	Dansk
Abs(olutio)	Skrifte
Appellatus	Kaldet, navngivet
Bapt(izatus)	Døbt
Baptismus	Dåb
Caemeterium	Kirkegård
Conf(irmatus)	Konfirmeret
Conf(irmandus)	Konfirmand
Confirmatio	Bekræftelse
Confitens	Nadvergæst
Copulatus	Ægteviet
Defunctus	Afdød
Denatus	Afdød
Desponsatus	Trolovet
Humatus	Begravet
Inhumatus	Begravet
Introductio	Introduktion
Matrimonium	Ægteskab
Mortuus	Død
Natus	Født
Nomen	Navn
Nomen impositum	Givet navn
Nomin(atus)	Navngivet
Obiit	Han/hun afgik ved døden
Proclamatio	Lysning
Pub(lice)	Offentligt, åbent
Publicatio	Bekendtgørelse
Sepultus	Begravet
Templ(um)	Kirke

Latinske ord fra forskellige kilder

Latin	Dansk
A(b)	Efter
Aetatis suæ	I en alder af
A(d) d(iem)	På selve dagen
A(nnus), A(nno)	(I) år(et)
A(nno) D(omini)	I det herrens år
A(nno) Inc(arnationis)	I året
Ante	Før
Ascensio	Himmelfart
Assumptio	Optagelse i himlen
Cras(tino die)	Dagen efter
Cognomen	Tilnavn
Datum ut supra	Samme dato, "dato som ovenfor"
D./Dca./Dominica	Søndag
Dictus	Kaldet, omtalt som
Die(s)	Dag
Die ut supra	Samme dag
Domini	Herrens
Eodem die	Samme dag
E(x)	Fra
Fest(um)	Kirkelig festdag
Fol(ium)/Folio	På blad (side). "Folio" henviser som regel til et "blad", dvs. både forsiden og bagsiden af det samme stykke papir
Grat(iarium)	Taksigelsesfest
Ibid(em)	Samme sted
I(d) e(st)	Dvs.
Incarnatio	Da Jesus blev menneske (f. 25/12 år 1)
Infra	Inden
Item	Ligeledes

Latin	Dansk
Kalenda	Første dag i måneden
L.S. (Locus sigilli)	Seglets placering (ses i afskrifter af dokumenter, skrevet dér, hvor seglet er placeret i originalen)
Manu propria	Med egen hånd
mp (mpria) = Manu propria	Med egen hånd
Meus	Min
Nat(alis dies)	Fødselsdag
Nomine	Ved navn
Octava	7.de dag efter fest
Pag(ina)	(på) side
Pervigilium	2. dag før festdag
Post(ridie)	Dagen efter
Pridie	Dagen før
Profestum	Dagen før festdag
Sanctus/Sct.	Hellig
Sc(il) = Scilicet	Nemlig
Sive	Eller
Vide	Se
Vid(elicet)	Nemlig
Vigilia	Dag/aften før festdag
Vulgo	Også kaldet
Xtus, Xti	Kristus/Kristi

